

Αύγουστος 2018

Τηλ: 210-96 52 336

pinteris@hotmail.com

Η Εφημεριδούλα

Τεύχος 242 Χρόνος 32ος

Εκδότης: Γιώργος Πιντέρης, Ph.D. Ψυχολόγος - Συγγραφέας

Καλοκαιρινή Παράνοια

Λίγο καιρό αφού βγήκαν τ' αποτελέσματα των Προεδρικών Εκλογών στις ΗΠΑ που ανέδειξαν νικητή τον ...πορτοκαλί Donald, ξεκίνησαν έρευνες για την πιθανή ανάμιξη της Ρωσίας (δηλαδή του ...δημοκρατικού Τσάρου Putin) στην προεκλογική Αμερικάνικη περίοδο. Με αφορμή αυτή την υποψία, κάποιιοι αρχίσαμε ν' αναρωτιόμαστε: «Λες; Να έχουν φτάσει οι Ρωσικές μυστικές υπηρεσίες σε σημείο που να επηρεάζουν ποιος θα είναι ο Πρόεδρος των ΗΠΑ; Λίγο παρατραβηγμένο ακούγεται». Κι επειδή οι ερμηνείες είναι υποκειμενικές και επικίνδυνες λέω να μείνω μόνο στις περιγραφές. Θα μείνω σε όσα θυμάμαι να έχει κάνει αυτός ο «άνθρωπος» από την ημέρα που ανέλαβε την προεδρία. Δεν έχω κάνει καμιά συστηματική έρευνα. Απλά τ' αναφέρω με τη σειρά που τα θυμάμαι. Σίγουρα ξεχνάω πολλά, αλλά τα βασικά υλικά για ...το γιουβετσάκι υπάρχουν.

Από τις πρώτες μέρες της θητείας του άρχισαν οι κόντρες γύρω από συνταγματικά θέματα. Ο Πρόεδρος έμοιαζε να αγνοεί (ή ν' αμφισβητεί) τους θεσμούς. Λίγο μετά, άνοιξε μέτωπο με το Μεξικό, μια παραδοσιακά συμμαχική χώρα. Απειλήσε ότι θα χτίσει τείχος στα σύνορα των δύο χωρών του οποίου τα έξοδα χρέωσε αυθαίρετα στο Μεξικό. Η αιτιολογία ήταν ο περιορισμός της παράνομης μετανάστευσης.

Παράλληλα ξεκινά πόλεμο με το Ισλάμ, απαγορεύοντας αρχικά την είσοδο όλων των Μουσουλμάνων στις ΗΠΑ. Στη συνέχεια διαπίστωσε ότι αυτό δημιουργεί τεράστια προβλήματα στις εμπορικές συναλλαγές και το περιορίσε σε 4 Μουσουλμανικές χώρες. Την ίδια εποχή πηγαίνει στη Σαουδική Αραβία και πουλάει όπλα, τεχνογνωσία και άλλα πολλά.

Το επόμενο βήμα που θυμάμαι είναι η απόσυρση από τις διεθνείς συνθήκες για το περιβάλλον. Αποχώρησε θεωρώντας όλα αυτά «υπερβολές και ανοησίες». (Ακόμα πληρώνουν οι Αμερικάνοι για τις ζημιές που τους δημιούργησαν 3 απανωτοί τυφώνες που έπληξαν τη χώρα μέσα σε δυο μήνες).

Στη συνέχεια αρχίζει να τα βάζει με το NATO μια συμμαχία που η χώρα του δημιούργησε. Τα βάζει με τη Βόρεια Κορέα και φέρνει την ανθρωπότητα να παρακαλάει το Θεό «να βάλει το χέρι του» ή τουλάχιστον να βάλει σε κάποιον από τους δύο «κόκορες» μυαλό. Για να μη σε κουράσω, παραθέτω μερικά ακόμα γεγονότα τηλεγραφικά:

• Αρνείται να παραδώσει τα αεροπλάνα στην Τουρκία κι ο Ερντογάν παραγγέλλει από τη Ρω-

σία τους πυραύλους S 400 ενώ παράλληλα η Ρωσία αναλαμβάνει την κατασκευή πυρηνικού εργοστασίου στην Τουρκία με όλα τα συμπαρομαρτούντα.

• Αποσύρεται από τη διεθνή συμφωνία για τα πυρηνικά όπλα φέρνοντας το Ιράν αλλά και την Ευρωπαϊκή Ένωση σε δύσκολη θέση.

• Αποσύρεται από την Επιτροπή Ανθρώπινων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ, έναν θεσμό του οποίου η ύπαρξη οφείλεται στις πρωτοβουλίες των ΗΠΑ.

• Επιβάλλει δασμούς στις εισαγωγές από την ΕΕ, την Κίνα και τον Καναδά, δημιουργώντας για πρώτη φορά ρήξη και εχθρικές σχέσεις με την πιο φιλική του χώρα, τον Καναδά.

• Εκβιάζει για χρήματα και αγορά Αμερικάνικων όπλων από τις συμμαχικές χώρες του NATO με την απειλή ότι είναι στη δικαιοδοσία του ν' αποσύρει τη χώρα του από τον θεσμό και να καταφύγει σε μονομερείς συμμαχίες.

Τα παρατηρώ όλ' αυτά και διαπιστώνω πως, από τις μέχρι τώρα κινήσεις του Donald Trump, ζημιώνουν κατά σειρά ο Καναδάς, η Κίνα, η Ε.Ε., η Τουρκία και ποιος ξέρει πόσοι άλλοι. Εκείνος που δεν διαπιστώνω να παθαίνει καμία ζημιά είναι ο Δημοκράτορας Putin. Μάλιστα στην περίπτωση της Τουρκίας βγαίνει κερδισμένος. Δεν

υπάρχουν εμπορικές, επιχειρηματικές και τεχνολογικές συναλλαγές ανάμεσα σε ΗΠΑ και Ρωσία; Σίγουρα.. Ακούσαμε τίποτα για δασμούς ανάμεσά τους;

Ως εδώ είμαστε στο χώρο της καταγραφής των γεγονότων. Οι ΗΠΑ ήταν ανέκαθεν η χώρα για την οποία αξίες όπως η Δημοκρατία, η Κοινωνική Δικαιοσύνη και τ' Ανθρώπινα Δικαιώματα ήταν βασικοί πυλώνες. Έρχεται τώρα ο πορτοκαλί Donald και όλα αυτά τ' αμφισβητεί και τα ροκανίζει μ' έναν κυνισμό που οδηγεί τη χώρα του να έχει μόνον εχθρούς. Αν κάποια μέρα αποδειχθεί ότι ο Πρόεδρος των ΗΠΑ ήταν πράκτορας των Ρώσων όλες οι μέχρι τώρα κινή-

σεις του θ' αποδειχθούν έξυπνες και δικαιολογημένες. Μέχρι να συμβεί κάτι τέτοιο, οι μέχρι τώρα κινήσεις του μου λένε ότι ο άνθρωπος αυτός είναι ψυχικά κουνημένος. Εκτός

αν μ' έχει βαρέσει η ζέστη κι έχω γίνει κι εγώ παρανοϊκός.

Δημιουργικοί φόροι

Πριν από περίπου τρεις μήνες ανακοινώθηκε ένας νέος φόρος 20% σε κομπιούτερ, εκτυπωτές και αναλώσιμα υπολογιστών ο οποίος προορίζεται να ενισχύσει τους δημιουργούς. Το άκουσα αυτό και χάρηκα. Σαν συγγραφέας θεωρώ κι εγώ τον εαυτό μου «δημιουργό». «Επιτέλους και μια οικονομική επιβράβευση για τους δημιουργούς» σκέφτηκα.

Δύο εβδομάδες αργότερα, έμαθα ότι έχουν επιβάλει δύο νέους φόρους στα συγγραφικά δικαιώματα οι οποίοι φτάνουν ένα 46%! Μ' άλλα, λόγω εκεί που έπαιρνα 1000 Ευρώ για συγγραφικά δικαιώματα, τώρα θα παίρνω 540. Όμως η πραγματική αγοραστική αξία τους δεν είναι 540, διότι σε ό,τι αγοράζω υπάρχει κι ένα ΦΠΑ που κυμαίνεται από 6 μέχρι 24%. Αν υπολογίσουμε έναν μέσο ΦΠΑ 15% η πραγματική αγοραστική αξία των 540 μειώνεται σε 459.

Αναρωτιέμαι τι άλλο θα μπορούσαν να φορολογήσουν. Μπορεί κάποια στιγμή να μπει ένα τέλος κυκλοφορίας ...πεζών. Θα υπολογίσουν τη μέση φθορά που υφίστανται τα πεζοδρόμια από τους πεζούς και θα μας φορολογούν με κάποιο «δημοτικό τέλος κυκλοφορίας πεζών». Κι αν συμβαίνει να μην περπατάς, διότι δεν έχεις πόδια, θα πρέπει για ν' απαλλαγείς από το δημοτικό τέλος κυκλοφορίας πεζών να προσκομίσεις ιατρική βεβαίωση ότι δεν έχεις πόδια. Και πώς θα την προσκομίσεις αν δεν έχεις πόδια; Ε, δεν μπορεί ο νόμος να τα προβλέψει όλα.

Με το ίδιο ακριβώς σκεπτικό θα μπορούσε να επιβληθεί κι άλλος ένας φόρος: «Φόρος κατανάλωσης ατμοσφαιρικού αέρα». Από έναν τέτοιο φόρο δεν γλιτώνεις με τίποτα. Εκτός αν δεν αναπνέεις. Όμως ακόμα και τότε: Δεν υπάρχουν φόροι και ΦΠΑ σε ότι έχει να κάνει με μια κηδεία; Μόνο που αυτή τη φορά, πληρώνουν άλλοι.

Ευθύνη: Αν ήταν η λέξη σύνθετη

Το Νοέμβριο του 2017 η Μάντρα της Αττικής πλημύρισε από τις βροχές με αποτέλεσμα να χαθούν 24 άνθρωποι. Τον Ιούλιο του 2018 μια φωτιά από Πεντέλη προς Μάτι ισοπέδωσε ό,τι βρήκε μπροστά της και προκάλεσε - μέχρι στιγμής - 88 θανάτους από φωτιά ή πνιγμό, εκατοντάδες τραυματίες και αγνοούμενους, εκατοντάδες καμμένα ζώα και ένα τεράστιο αριθμό καμμένων σπιτιών και αυτοκινήτων. Παράλληλα, χάθηκαν χιλιάδες πεύκα και μαζί το οξυγόνο που προσέφερε.

Όπως σε κάθε άλλη περίπτωση, η στάση της κυβέρνησης, για την ανεπάρκεια του κράτους ν' αντιμετωπίσει φυσικές καταστροφές, είναι ν' αποδώσει τις ζημιές στις συνθήκες: Στη Μάντρα έφταιγε η άναρχη δόμηση και ότι έχτισαν πάνω στο ρέμα. Έφταιγαν επίσης οι τεράστιες ποσότητες βροχής. Στο Μάτι έφταιγε η ταχύτητα της φωτιάς, η άναρχη δόμηση, οι σπινθήρες από τους μη συντηρημένους στύλους της ΔΕΗ, τα ξερά χόρτα που δεν είχαν μαζέψει οι κάτοικοι και πιθανόν κάποιο εμπρηστής.

Μ' άλλα λόγια, η λέξη ευθύνη είναι μια καυτή πατάτα στα χέρια της κυβέρνησης που μόλις την αγγίξει, την πετάει αμέσως αλλού. Για να βάλουμε τα πράγματα στη θέση τους καλό είναι να ξεκαθαρίσουμε τι θα πει ευθύνη. Στ' αγγλικά και σε όλες τις λατινογενείς γλώσσες η λέξη είναι σύνθετη: Στα Αγγλικά αποτελείται από το response που θα πει «αντίδραση» και το ability που θα πει «ικανότητα». Responsibility λοιπόν θα πει «ικανότητα αντίδρασης». Πόσο πιο ξεκάθαρα θα ήταν τα πράγματα αν αντί για «ευθύνη» μιλούσαμε για «ικανότητα αντίδρασης». Όποιος έχει την ικανότητα αντίδρασης έχει και την ευθύνη.

Ας πούμε ότι μια πυρκαγιά ξεκίνησε από έναν σπινθήρα ο οποίος δημιουργήθηκε από κάποιο μη συντηρημένο στύλο της ΔΕΗ μέσα σε πευκοδάσος μια μέρα που φύσαγε δυνατά. Φυσικά ούτε ο αέρας ούτε τα πεύκα έχουν ...ικανότητα αντίδρασης. Ποιος έχει την ικανότητα αντίδρασης ώστε να συντηρηθούν οι στύλοι της ΔΕΗ για να μη δημιουργούνται σπινθήρες; Η ΔΕΗ. Όχι ακριβώς. Δεν είναι η ΔΕΗ στο σύνολό της. Είναι ένας συγκεκριμένος υπάλληλος της ΔΕΗ ο οποίος είναι υπεύθυνος να επιθεωρεί αν έχουν συντηρηθεί οι στύλοι. Μια και στην συγκεκριμένη περίπτωση οι στύλοι δεν είχαν συντηρηθεί κολλάμε τον υπάλληλο στο τοίχο. Πρόσεξε τώρα πώς, στο Ελληνικό Δημόσιο, η ικανότητα αντίδρασης εξαφανίζεται.

- Κύριε Ανευθυνόπουλε, γιατί δεν επιθεωρήσατε τους στύλους και γίναμε κάρβουνα;
- Διότι δεν εγκρίνει η υπηρεσία κονδύλια για τα έξοδα επιθεώρησης. Τι να κάνω; Τρεις μήνες περιμένω την έγκριση.
- Ποιος έχει την ευθύνη για την έγκριση των κονδυλίων;
- Ο κύριος Φιλιάσθενος. Λείπει ένα μήνα με αναρωτική.
- Και ποιος τον αντικαθιστά;
- Κανείς;
- Ποιανού είναι η ευθύνη να ορίσει αντικαταστάτη;
- Του διευθυντή.

Όμως, ο διευθυντής λείπει για τρεις μέρες σε μια εκπαίδευση διευθυντών που γίνεται στην Κατοροιά. Πάνω κει, αν είσαι κι εσύ επιθεωρητής, λες ένα «δε γαμιέται» και παρατάς την έρευνα για την ευθύνη.

Πιο πριν ανέφερα ότι με την διατύπωση «ικανότητα αντίδρασης» τα πράγματα απλοποιούνται. Αυτό όμως ισχύει όταν μιλάμε για ιδιωτικές και προσωπικές σχέσεις. Για παράδειγμα, αποφασίζουμε να κάνουμε μια Κυριακάτικη ψησταριά στο σπίτι ενός φίλου όπου ο ένας θα φέρει ψωμιά και σαλάτες, ο άλλος μπίρες, ο τρίτος κοινίδια κ.λπ. Αν τελικά δεν έχουμε προβλέψει για κάρβουνα και δεν ψήσουμε, ποιος «φταίει»; Ποιος είχε την «ικανότητα αντίδρασης» δηλαδή μπορούσε να κάνει κάτι γι' αυτό; Σε μια παρέα, αυτό απαντιέται εύκολα. Μπορεί να είναι ο οικοδεσπότης, μπορεί όμως να είναι και η Γεωργία η οποία, αντί για μπίρες και κάρβουνα, έφερε μπίρες κα αναψυκτικά που είχε ήδη φέρει και κάποιος άλλος.

Όμως στο Ελληνικό Δημόσιο επικρατούν δύο φαινόμενα που οι ψυχολόγοι θεωρούν σημαντικές πηγές επαγγελματικού στρες. Το ένα είναι η «ασάφεια» επαγγελματικού ρόλου. Δεν γνωρίζεις δηλαδή για ποια πράγματα είσαι υπεύθυνος και για ποια δεν είσαι. Το δεύτερο είναι η «σύγκρουση» ρόλων. Δηλαδή είμαστε και οι δύο αρμόδιοι για το ίδιο πράγμα, αλλά έχουμε διαφορετικούς διευθυντές που μας λένε αντίθετα πράγματα. Βέβαια, στο Δημόσιο πολλές φορές συντρέχουν και τα δύο. Φαντάσου να έχεις ταυτόχρονα 3 ισότιμους προϊστάμενους που ο καθένας να σου δίνει διαφορετικές εντολές. Τρελαίνεσαι. Γι' αυτό τρελαινόμαστε όλοι όποτε

έχουμε να κάνουμε με το Δημόσιο.

Ποιοι ήταν σε θέση «ικανότητας αντίδρασης» στη Μάντρα και ποιοι στο Μάτι; Βγήκε ο Τσίπρας και με σοβαρό ύφος είπε ότι «αναλαμβάνει την πολιτική ευθύνη» για τους νεκρούς και τις απώλειες. Τι εννοεί; Τι θα πει πολιτική ευθύνη; Τι θα πει δηλαδή, πολιτική ικανότητα αντίδρασης όταν όταν δεν κατονομάζεται κανείς.

Ας πάμε όμως και σε άλλους υπεύθυνους φορείς. Είναι η Περιφερειάρχης, ο υπουργός Προστασίας του πολίτη, ο γραμματέας πολιτικής προστασίας, ο υπουργός υποδομών, η πολεοδομία, οι Δήμαρχοι, οι αρχηγοί Αστυνομίας και Πυροσβεστικής, ο υπουργός Εθνικής Άμυνας και μερικοί ακόμα. Όλοι αυτοί έχουν όνομα, επίθετο και αριθμό ταυτότητας. Όλοι αυτοί, ο καθένας στον τομέα του, είχαν κάποια ικανότητα αντίδρασης, αλλά δεν αντέδρασαν. Θ' αντιμετωπίσει κανείς τις συνέπειες της αναποτελεσματικότητάς τους; Πιθανόν να την πληρώσει κανένας φουκαράς δευτεροκλασάτος.

Όταν όμως μιλάμε για αυτούς τους «κυριούς», γύρω τους υπάρχει μια προστατευτική ασπίδα που δημιουργείται από την ασάφεια και τη σύγκρουση ρόλων και αρμοδιοτήτων η οποία όχι απλώς εξουδετερώνει την «ευθύνη» ή «ικανότητας αντίδρασης» Την εξαφανίζει. Εξ αιτίας αυτής της προστατευτικής ασπίδας εδώ και 35 χρόνια μετά την Μεταπολίτευση η Ελλάδα δείχνει να είναι ένα κράτος που δεν μαθαίνει από τις εμπειρίες του και, σε όλους τους τομείς, επαναλαμβάνει τα ίδια λάθη.

Ο Ψυχοθεραπευτής

Το 1991 εκδόθηκε από τις εκδόσεις Θυμάρι, το βιβλίο μου με τίτλο «Λύσε μόνος σου τα προβλήματά σου». Εκεί αναφέρω για πρώτη φορά ότι η λέξη «θεραπεία» είναι συμπληρωματική της λέξης «αρρώστια». Προσωπικά, σαν ψυχολόγος ασχολούμαι κυρίως με «νορμάλ» ανθρώπους. Αποτελούν σχεδόν το 70% του πληθυσμού. Το 5% που ανήκει στο χώρο της ψυχοπαθολογίας το παραπέμπω στους ειδικούς που είναι οι ψυχίατροι και οι κλινικοί ψυχολόγοι.

Θα μου πεις, «αν ο άλλος είναι νορμάλ, τι τον θέλει τον ψυχολόγο»; Σου απαντώ με ερώτηση: Γιατί; Οι νορμάλ άνθρωποι δεν έχουν προβλήματα; Αυτοί κι αν έχουν. «Νορμάλ» δεν θα πει «άνθρωπος χωρίς προβλήματα». Θα πει τα προβλήματά σου να μην είναι πολύ διαφορετικά από τα προβλήματα του 70% των ανθρώπων. Και τα προβλήματα αυτά είναι κυρίως προβλήματα σχέσεων: Προβλήματα συντροφικότητας, γάμου, χωρισμού, διαπαιδαγώγησης, επαγγελματικού προσανατολισμού, σεξουαλικότητας, εργασιακών και οικογενειακών σχέσεων κι ένα σωρό άλλα. Το γεγονός ότι ένας άνθρωπος αντιμετωπίζει τέτοια προβλήματα δεν σημαίνει ότι δεν είναι νορμάλ.

Πάμε τώρα σ' ένα ευαίσθητο σημείο που έχει σχέση με την επιστημονική μου ειδικότητα που είναι τα ψυχοσωματικά, δηλαδή προβλήματα υγείας που, μετά από ιατρικές εργαστηριακές εξετάσεις δεν μπορούν ν' αποδοθούν σε κάποιο

οργανικό παράγοντα. Για παράδειγμα, ημικρανίες, δερματικά, έλκος, εντερικά, ρευματοειδής αρθρίτιδα και άλλα. Σ' αυτή την περίπτωση, αυτός που θ' αναλάβει τον ασθενή έχει κάθε δικαίωμα να μιλάει για «θεραπεία». Προσωπικά, ακόμα και σε τέτοιες περιπτώσεις αποφεύγω ν' αποκαλώ τον άνθρωπο που μ' επισκέπτεται «ασθενή» και τη διαδικασία «θεραπεία». Εξηγώ το λόγο:

Ο άνθρωπος που έχει μια ψυχοσωματική διαταραχή, δεν σημαίνει ότι σαν προσωπικότητα δεν είναι νορμάλ. Αν ονομάσω τη διαδικασία «ψυχοθεραπεία», αυτό το «ψυχο» τα χαλάει όλα διότι παραπέμπει στη συμπληρωματική έννοια «ψυχασθένεια». Έτσι, ο επισκέπτης αποκτά την εντύπωση ότι είναι «ψυχικά άρρωστος». Ας μην ξεχνάμε ότι τα λόγια ενός ειδικού έχουν επίδραση στον ασθενή. Παράλληλα, αν ο επισκέπτης θεωρεί τον εαυτό του ασθενή, είναι φυσικό να θεωρήσει τον ψυχολόγο «γιατρό» και να περιμένει να τον ...θεραπεύσει. Έτσι, μεταθέτει την ευθύνη της θεραπείας στο ...γιατρό. Ευθύνη θα πει «ικανότητα αντίδρασης» (από το Responsibility). Δηλαδή, αποποιείται την ικανότητά του ν' αντιδράσει στα γεγονότα και μεταθέτει αυτή την ικανότητα σ' εκείνον που διαλέγει να τον ονομάζει «γιατρό».

Έχω την εντύπωση πως στο χώρο της σωματικής και της ψυχικής υγείας γίνεται διαφόρων ειδών κατάχρηση του όρου «θεραπεία». Ακούω πολλές φυσιολογικές διαδικασίες να βαφτίζονται «θεραπείες» κι εκνευρίζομαι. Θυμάμαι, όταν ήμουν 40 ετών, είχα μια επισκέπτρια που διατηρούσε κάτι σαν ινστιτούτο καλλονής. Ενώ τα μαλλιά μου ήταν μια χαρά, εκείνη θεώρησε πως κάτι χρειάζονται και στην επόμενη συνεδρία μου έφερε δώρο ένα πράσινο σαπούνι. Μόλις μου το έδωσε μου είπε: «Θ' αρχίσουμε μια θεραπεία». Φυσικά αντέδρασα.

- Γιατί θεραπεία; Τι αρρώστια έχω; Αλωπεκία, ψώρα ή ψείρες; Και αυτό το «αρχίσουμε» τι σημαίνει; Θ' αντιστρέψουμε τους όρους; Δηλαδή, ο λόγος που ήρθες να με βρεις ήταν για να μου θεραπεύσεις τα μαλλιά; Θα μπορούσες κάλλιστα να μου δώσεις το σαπούνι και να μου πεις «λούσου με αυτό» και θα τελείωνε η ιστορία.

Όπως καταλαβαίνεις η συνεργασία αυτή διεκόπη άδοξα. Πάμε όμως πάλι στη λέξη «θεραπεία». Γιατί έχει γίνει τόσο δημοφιλής στις μέρες μας; Για τα δύο Χ. Εξηγώ αμέσως. Η λέξη θεραπεία κάνει την συγκεκριμένη παροχή υπηρεσιών «ακριβότερη». Περισσότερο χρήμα. Κρίνε μόνος σου:

Λίτσα. Μανικιούρ – Πεντικιούρ

Λίτσα. Θεραπεία άνω και κάτω άκρων

Νικόλας – Κομμωτήριο

Νικόλας – Ινστιτούτο θεραπείας της κόμης

Να το ένα Χ.

Από την άλλη η λέξη «θεραπεία» στη συνείδηση των περισσότερων σημαίνει διάρκεια. Δηλαδή περισσότερος χρόνος. Να το δεύτερο Χ. Όμως αυτό το Χ σε συνδυασμό με το προηγούμενο καταλήγουν πάλι σε περισσότερο χρήμα. Με απλά λόγια, η λέξη «θεραπεία» είναι επικερδής. Έτσι, μια σειρά από καθημερινές διαδι-

κασίες τις ονομάζουν κάποιοι «θεραπείες» και βγάζουν λεφτά.

Σε όσα λέω μέχρι τώρα, θα μπορούσε κάποιος να επικαλεσθεί την αρχαία Ελληνική ερμηνεία της λέξης «Θεραπεία» που είναι «φροντίδα» και «περιποίηση». Συμφωνώ, αλλά πόσοι από αυτούς που τρέχουν για «θεραπείες» ξέρουν αρχαία ελληνικά; Ίσως να υπάρχουν μερικοί έντιμοι επαγγελματίες που προτιμούν λέξεις όπως «φροντίδα» και «περιποίηση». Εμένα αυτό που μ' ενδιαφέρει είναι η κατάχρηση του όρου «ψυχοθεραπεία».

Θα τα πάρω από την αρχή. Ένας ψυχίατρος, έχει κάνει και μαθήματα ψυχοθεραπείας. Αυτό δεν σημαίνει ότι κάνετε ψυχοθεραπεία επειδή κάνει μαζί σου μια κουβεντούλα κάθε φορά που είναι να σου αλλάξει τα φάρμακα. Το ίδιο ισχύει και για έναν ψυχολόγο. Το ότι συζητάτε δεν σημαίνει απαραίτητα θεραπεία. Μπορεί να διαλέξει τον όρο «ψυχοθεραπευτής». Δικαίωμά του. Τις απόψεις μου πάνω στο θέμα τις ανέφερα πιο πάνω. Θα συμπεριλάβω επίσης Κοινωνικούς Λειτουργούς και Ψυχιατρικές Νοσηλεύτριες με ειδικότητα θεραπευτή. Πέρα από αυτά τα επαγγέλματα δεν δικαιούται κανένας να δηλώνει «ψυχοθεραπευτής». Όμως, εδώ είναι Ελλάδα.

Διαφημίσεις .

Ακούω συχνά ραδιόφωνο. Δεν είμαι πολύ της τηλεόρασης. Εκτός από ένα βραδινό δελτίο ειδήσεων και κανένα ματς, δεν παρακολουθώ τίποτε άλλο. (Πράγμα που σημαίνει βέβαια, ότι τον τελευταίο μήνα, λόγω του Παγκοσμίου Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου έβλεπα ...πολύ τηλεόραση). Όμως τα ματς ήταν απόγευμα. Το πρωί από τις 8 μέχρι τις 10 ακούω ραδιόφωνο.

Αυτό που μου κάνει εντύπωση, είναι ο τρόπος με τον οποίο παρουσιάζουν τις προσωπικότητες των πρωταγωνιστών μερικές διαφημιστικές εταιρείες. Μερικές διαφημίσεις λες και είναι βγαλμένες από τις κινηματογραφικές κωμωδίες του 1960. Παρουσιάζουν τον πρωταγωνιστή σαν ηλίθιο:

Για παράδειγμα η διαφήμιση για την κάρτα κάποιας τράπεζας. Ο ένας φίλος πληρώνει και ο άλλος ο ...έξυπνος τον ρωτάει «αν του κόβει» υπαινικσόμενος αν του κάνουν έκπτωση. Όμως ο «έξυπνος» για να έχει όλες αυτές τις απανωτές εκπτώσεις αυτού του μεγέθους, πρέπει να έχει τουλάχιστον 100.000 δεσμευμένες στην τράπεζά τους! (Άσε που έχω βαρεθεί ν' ακούω συνέχεια τη φωνή αυτού του ηθοποιού, ο οποίος με τις πολλές διαφημίσεις κατέληξε να παίζει αυτό το καλοκαίρι Αριστοφάνη στην Επίδαυρο!).

Σε μια άλλη διαφήμιση κάποιου κλιματιστικού μηχανήματος, έχουμε να κάνουμε μ' ένα ζευγάρι ηλιθίων: Ζεσταίνονται και σκέφτονται να γκρεμίσουν τον τοίχο για ...να κάνει ρεύμα.

Ενδιαφέρον έχει επίσης ο τρόπος που παρουσιάζουν τη γυναίκα. Μια διαφήμιση, και αυτή για κλιματιστικό, την παρουσιάζει σαν μια απαιτητική και αγάπηστη στρίγγλα παντρεμένη μ' έναν δουλοπρεπή σύζυγο, που το μόνο που

την ενδιαφέρει είναι να μη χαλάσουν τα μαλλιά της που μόλις είχε φτιάξει στο κομμωτήριο.

Σε μια παλαιότερη διαφήμιση, αυτή για κάποια εταιρεία στοιχημάτων παρουσιάζεται η κοπέλα σαν ένα τσακλοκούδουνο που πιστεύει ότι στο γάμο τους, που θα γίνει... στο Κίεβο, θα παραβρίσκονται 70.000 άτομα!

Εκείνο όμως που μ' εκνευρίζει περισσότερο, είναι η εικόνα που έχουν για τη νοημοσύνη του διαφημιστικού κοινού. Θεωρούν ότι το κοινό είναι σαν τους ήρωές τους, δηλαδή, αφελείς ευκολόπιστοι και ηλίθιοι. (Θα μου πεις «αφού πίστεψαν τον Τσίπρα»! Εδώ δεν έχω να σου πω τίποτα).

Μια διαφήμιση θεωρείται επιτυχημένη αν θυμάσαι το προϊόν. Στην πρώτη διαφήμιση που ανέφερα για μια τράπεζα, θυμάμαι και ποια τράπεζα ήταν. Άρα η διαφήμιση αυτή σ' εμένα «έπιασε». Σε όλες τις υπόλοιπες που περιέγραψα θυμάμαι το προϊόν, αλλά δεν θυμάμαι τη μάρκα. Θυμάμαι ότι ήταν κλιματιστικό, αλλά εκεί μου έρχονται 4 μάρκες.

Αυτό οφείλεται στο ότι δημιουργείται μια «διαφημιστική πιάτσα». Δηλαδή την ίδια ώρα βλέπεις, μια μετά την άλλη, δύο ή τρεις διαφημίσεις για το ίδιο προϊόν. Αντε μετά να τα ξεχωρίσεις στο κεφάλι σου. Μπορεί η διαφήμιση μιας εταιρείας να σου θυμίζει το προϊόν μιας άλλης. Για παράδειγμα, το 1970 είχε επικρατήσει στις ΗΠΑ ένα απορρυπαντικό. Μια ανταγωνίστρια εταιρεία έβγαλε ένα τραγούδι που έγινε πολύ δημοφιλές. Παρατηρήθηκε το εξής φαινόμενο: Κυρίες που τραγουδούσαν αυτό το τραγούδι, εξακολουθούσαν να παίρνουν από το ράφι το απορρυπαντικό που έπαιρναν πάντα.

Στην Ελλάδα ο μιμητισμός στο εμπόριο έχει βαθιές ρίζες. Άνοιξε ένα κομμωτήριο και πήγα να καλά; Σ' ένα χρόνο στη γειτονιά είχαν εμφανιστεί άλλα τέσσερα. Το ίδιο έχει γίνει με πολλά προϊόντα, από παπούτσια και μπουτίκ μέχρι φάρμακα. Κάποιοι υποστηρίζουν ότι αυτό είναι καλό, διότι δημιουργείται «πιάτσα». Για κομμωτήρια και παπούτσια το καταλαβαίνω. Αλλά «πιάτσα» για φάρμακα; Στην παλιά μου γειτονιά σε 3 οικοδομικά τετράγωνα υπήρχαν τέσσερα φαρμακεία.

Όσο για την διαφημιστική «πιάτσα», αυτό που έχω μάθει από την ψυχολογία είναι ότι «πολλές πληροφορίες ταυτόχρονα είναι θόρυβος».

Τον Ιούλιο η Εφημερίδουλα δεν βγήκε.

Συνεδρίες με Skype
Πληροφορίες
pinteris@hotmail.com